

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.08.1987, sp. zn. 1 Tz 23/87, ECLI:CZ:NS:1987:1.TZ.23.1987.1

Číslo: 51/1988

Právní věta: Jestliže trest zákazu činnosti je omezen jen na zákaz výkonu funkce hmotně odpovědného vedoucího obchodu a služeb, je takové určení rozsahu zakázané činnosti zpravidla příliš úzké.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.08.1987

Spisová značka: 1 Tz 23/87

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Zákaz činnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 49

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/II

II. Jestliže trest zákazu činnosti je omezen jen na zákaz výkonu funkce hmotně odpovědného vedoucího obchodu a služeb, je takové určení rozsahu zakázané činnosti zpravidla příliš úzké.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 8. 1987 sp. zn. [1 Tz 23/87.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil část o výroku trestu v rozsudku okresního soudu v Kladně z 29. 1. 1987 sp. zn. 5 T 745/86 a sám obviněný H. D. a J. P. uložil peněžitý trest ve výměře 10 000,- Kčs a náhradním trestem odnětí svobody na dva měsíce a trest zákazu činnosti - zaměstnání spojeného s hmotnou odpovědností.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Kladně ze dne 29. ledna 1987 sp. zn. 5 T 745/86, který nabyl právní moci rovněž dne 29. ledna 1987, byly obviněné H. D. a J. P. uznány vinnými trestným činem poškozování spotřebitele podle § 121 odst. 1 tr. zák., jehož se podle skutkového stavu zjištěného okresním soudem dopustily tím, že H. D., jako hmotně odpovědná vedoucí provozovny Restaurací a jídelen Kladno č. 434 - cukrárna ve Slaném, a J. P., jako hmotně odpovědná vedoucí směny téže provozovny, v době od 7. 6. 1984 do 15. 8. 1984 denně a dále od 16. 8. 1984 do 30. 6. 1985 pouze o

sobotách a nedělích poškozovaly spotřebitele zejména tím, že při výrobě zmrzliny každou dávku navíc ředily mlékem, a tak za tuto dobu poškodily spotřebitele nejméně o 7406,- Kčs, dále v době od 7. 6. 1984 do 1. 7. 1985 poškozovaly spotřebitele i tím, že při mletí kávy odebíraly menší množství ze sáčku a jednak ji spotřebovaly pro sebe a jednak ji prodávaly v množství nejméně patnácti balíčků týdně, čímž poškodily spotřebitele o částku nejméně 11 202,- Kčs, a dále v téže době prodávaly bonboniéry značky Smaragd v původní ceně 27,50 Kčs místo za zlevněnou cenu po 14,- Kčs za kus, a tak při prodeji nejméně patnácti těchto bonboniér poškodily spotřebitele nejméně o částku 202,50 Kčs; celkem tedy na úkor spotřebitelů získaly částku nejméně 18 810,50 Kčs. Za to byly odsouzeny podle § 121 odst. 1 tr. zák. každá k trestu odnětí svobody v trvání patnácti měsíců, jehož výkon jim byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen a zkušební doba byla stanovena na tři léta. Kromě toho byl podle § 53 odst. 1 tr. zák. každé uložen peněžitý trest ve výměře 5000,- Kčs, přičemž pro případ, že by jeho výkon mohl být zmařen, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců, a podle § 49 odst. 1 tr. zák. jim byl uložen trest zákazu činnosti, a to pracovat ve funkci hmotně odpovědné vedoucí obchodu a služeb na dobu dvou let.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor ČSR ve lhůtě stanovené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněných stížnost pro porušení zákona. V ní vytkl, že peněžitý trest uložený obviněným ve výměře 5000,- Kčs nemůže splnit účel tohoto trestu, neboť tím zdaleka nebyl postižen majetkový prospěch, který obviněné získaly z trestné činnosti, zvláště kdy tento prospěch není možno odčerpat jiným způsobem. Ve zřejmém rozporu s účelem trestu je podle stížnosti pro porušení zákona i trest zákazu činnosti v rozsahu stanoveném okresním soudem, jímž nemůže být obviněným zabráněno, aby se v budoucnu nedopustily trestné činnosti při výkonu jiné funkce spojené s hmotnou odpovědností než ve funkci vedoucí provozovny a ani při výkonu funkce spojené s hmotnou odpovědností mimo vymezené oblasti. Vzhledem k tomu měl být obviněným uložen peněžitý trest v podstatně vyšší výměře a trest zákazu činnosti měl být formulován tak, aby jím byl obviněným znemožněn výkon funkce spojené s hmotnou odpovědností bez omezení na jakékoliv sféry hospodářského nebo společenského života. Proto generální prokurátor ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným rozsudkem byl ve prospěch obviněných porušen zákon v ustanovení § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zák. a proto, aby tento rozsudek zrušil a dále postupoval podle § 272 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud v tomto řízení provedl všechny potřebné důkazy, tyto důkazy také zhodnotil podle zásady stanovení v § 2 odst. 6 tr. ř. a zjistil z nich skutkový stav uvedený shora v úvodu odůvodnění tohoto rozsudku. Poněvadž tento náležitě zjištěný skutkový stav věci okresní soud posoudil správně i po stránce právní a shledal v něm znaky skutkové podstaty trestného činu poškozování spotřebitele podle § 121 odst. 1 tr. zák., odpovídá napadený rozsudek ve výroku o vině zákonu.

Po přezkoumání výroku o trestu nejvyšší soud shledal, že obviněným uložený trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu odpovídá všem předpokladům rozhodným pro jeho výměru i pro podmíněné odsouzení. Okresní soud však pochybil při ukládání peněžitého trestu a trestu zákazu činnosti.

Vzhledem k tomu, že obviněné úmyslnou trestnou činností získaly majetkový prospěch, bylo na místě uložit jim podle § 53 odst. 1 tr. zák. vedle podmíněného trestu odnětí svobody i trest peněžitý. Poněvadž v souzeném případně není možno prospěch, který obviněné získaly, odčerpat jinak, zejména ani uložením povinnosti nahradit škodu, bylo účelem peněžitého trestu především postižení prospěchu získaného trestnou činností. Přitom peněžitý trest nesměruje jen proti majetku získanému trestnou činností, ale lze jím postihnout, i majetek, který obviněné získaly poctivou prací. Peněžitý trest ve výměře stanovené okresním soudem však požadavku, aby peněžitým trestem byl odčerpán

neoprávněně získaný majetkový prospěch, neodpovídá, a proto jím nemůže být splněn účel trestu, zvláště jde-li o další trest s majetkovými důsledky, jímž má být posílen výchovný účinek podmíněného trestu odnětí svobody. Uložení podstatně vyššího peněžitého trestu odůvodňovaly i osobní a majetkové (výdělkové) poměry obviněných (H. D. je rozvedená, o nikoho nepečuje, je v pracovním poměru a pobírá částečný invalidní důchod; J. P. je spolumajitelkou rodinného domku, vdaná, nemá žádnou vyživovací povinnost a je v pracovním poměru.).

Obdobně je tomu i ohledně trestu zákazu činnosti. Vzhledem k tomu, že obviněné se dopustily trestné činnosti jako pracovnice s hmotnou odpovědností, okresní soud postupoval správně, jestliže jim uložil jako další trest trest zákazu činnosti. Při stanovení rozsahu zakázané činnosti však okresní soud pochybil, když trest omezil jen na zákaz výkonu funkce hmotně odpovědné vedoucí obchodu služeb. Takové určení rozsahu zakázané činnosti nevylučuje, aby obviněné mohly zastávat zaměstnání spojené s hmotnou odpovědností v jiných než vedoucích funkcích obchodu a služeb (např. jako prodavačky, pokladní, skladnice apod.) a navíc i v jiných socialistických organizacích a orgánech než těch, jejichž předmětem podnikání jsou obchod a služby. Toto příliš úzké určení rozsahu zakázané činnosti je v rozporu se zájmem ochrany společnosti před opakováním trestné činnosti obviněných. Vzhledem k tomu, že obviněné se trestné činnosti dopouštěly soustavně po delší dobu, je i doba zákazu činnosti, kterou okresní soud určil na dva roky, krátká a neodpovídá stupni nebezpečnosti činu pro společnost.

Z uvedeného je zřejmé, že tresty peněžitě a tresty zákazu činnosti, které byly uloženy obviněným, jsou ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Napadeným rozsudkem byl tedy ve výroku o trestu porušen zákon v ustanovení § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zák. ve prospěch obviněných.